

med sig, saa troer jeg dog paa den anden Side, at man villig bør gaae ind paa det, da jeg af Erfaring veed, hvor forvirrede disse Forhold ere, idet det næsten ikke er muligt at finde Rede i dem i det praktiske Liv. Jeg skal derfor anbefale Lovforslaget, forbeholdende mig nogle Ændringer til Sagens næste Behandling.

Licht: Dette Lovforslag, som her foreligger os, har, forekommer det mig, ved en meget omhyggelig Behandling i Landstinget vundet en langt bedre Skikkelse, end det oprindelige Lovudkast havde. Jeg antager ogsaa, at det høie Thing uden stor Modstand vil gaae ind paa Lovforslaget; thi om der ogsaa maatte være enkelte Medlemmer, der have Indvendinger imod det at gjøre, der antage, at der er Bestemmelser, som kunde og burde forandres eller modificeres, saa mener jeg dog, at Betragtningen af, hvor vigtigt det er, at denne Lov udkommer, og hvor vigtigt det er, at disse forvirrede Forhold ordnes, vil foranledige dem til at høre deres Duffer saaledes, at Loven i denne Session kan komme ud, forsaavidt der ikke maatte være væsentlige Betæneligheder imod den eller væsentlige Bestemmelser i den, som de maatte ønske forandrede; men saadanne væsentlige Betæneligheder imod eller Udsættelser ved Loven, antager jeg ikke, der vil være. Det ærede Medlem, som nu satte sig, fremkom vel med nogle Anker, men han anførte alligevel til Slutning — saavidt jeg kunde høre det fra dette Sted. — at han dog i det Hele taget fandt Lovforslaget godt og vilde bidrage Sit til at føre det igjennem. Lovforslaget angaaer jo i Særbeleshed Præstetienden og Kirketienden, men det var at ønske, at det maatte kunne blive saa fyldigt som muligt, saaledes at det ogsaa maatte kunne omfatte den tredie Tiende, nemlig Kongetienden. Dette mener man ikke kan lade sig gjøre, fordi Kongetienden er af en privat Natur, fordi den er en privat Eiendom. Jeg skal lade staae hen, hvorvidt det kan skee med den eller ikke, men det forekommer mig dog, at naar Regjeringen paatog sig Udgifterne ved denne Sag, saa maatte det kunne skee; thi vel fik Kongetiendens Ciere derved Uleiligheden, men ved Siden deraf fik de tillige en Ret. Jeg skal dog ikke videre gaae ind derpaa, men

blot udtale, at jeg anseer det for ønskeligt, om det kunde skee, at Kongetienden kunde komme ind med under Loven, idet dette Forhold først da vil blive ganske ordnet og Loven først da vil opnaae det fulde Formaal, som den har sat sig. Jeg mener altsaa, at det er vigtigt, at en saadan Lov udkommer. Det er ikke smaa Forhold, hvorom den handler, og heller ikke er det saa Personer, den angaaer; det er hele Landets Tiendeforhold, den vil ordne, det er en uhyre Capital, den vil bringe Orden i, da det omtrent er 150,000 Tiende=Ciere, som Loven vedrører. Men nu forekommer det mig klart, at hvor Forholdet stiller sig saaledes, at 150,000 eller flere Tiendeceiere have Deel deri, der maa i Tidens Løb megen Usikkerhed og megen Forvirring være kommen ind. Det er aabenbart, at der, naar saadanne Forhold ikke ordnes paa en omhyggelig Maade, saaledes at der kan holdes en bestemt Control med dem, i Tidens Løb maa komme megen Usikkerhed og megen Forvirring ind. Nu kan man vel sige, at der er mange Steder, hvor der ikke føles nogen særdeles Trang til en saadan Lov, fordi Risterne bestandig ere holdte i en god Orden; men der er tilvisse ogsaa mange andre Steder, hvor man trænger til en Ordning af disse Forhold, i Særbeleshed paa Grund af den store Udskykning og Sammenlægning, som finder Sted og som i den senere Tid har fundet Sted, hvilket har foranlediget, at der paa mange Steder er en mindre god Orden. Men naar det nu er saaledes, at Forholdene maae føre det med sig, at en mindre god Orden er tilstede, saa forekommer det mig at være af Vigtighed, at denne Orden eller denne mindre gode Orden saasnart som muligt opføres; thi det gaaer med Ordenen saaledes som med en Sneebolt, at den bestandig vøjer. Man maa derfor saa snart som muligt see at bringe Orden i disse Forhold, saameget mere som det forekommer mig, at vi med Hensyn til dem leve i en Overgangstilstand, som i Særbeleshed har sin Grund i den store Frihed, der er givet til Udskykning og Sammenlægning. Man skal derfor nu benytte Tiden; thi dersom man ikke gjør det, saa vil Forvirringen og Usikkerheden efterhaanden blive stor, og den Tid kan komme, da man vil beklage, at man ikke